

การสั่งยา methotrexate ในข้อบ่งใช้ต่าง ๆ (ยกเว้นการใช้ในผู้ป่วยโรคมะเร็ง)

Methotrexate เป็นยาที่มีการใช้ในข้อบ่งใช้ต่าง ๆ นอกเหนือจากการใช้ในผู้ป่วยมะเร็ง ได้แก่ โรคสะเก็ดเงิน และโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์ โดยแต่ละข้อบ่งใช้มีวิธีการใช้ยาที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดความปลอดภัยเคลื่อนทางยาได้ จากการศึกษาของ TJ Moore และคณะ โดยรวบรวมความปลอดภัยเคลื่อนทางยาที่รายงานไปยัง USFDA ที่เกี่ยวข้องกับยา methotrexate จำนวน 106 ครั้ง พบว่าความปลอดภัยเคลื่อนทางยาส่วนใหญ่เกิดจากความสับสนเกี่ยวกับวิธีการรับประทานยาสัปดาห์ละครั้ง และวิธีการรับประทานยาแบบอื่น ๆ นอกจากนี้พบว่าการให้ยา methotrexate ในโรคข้ออักเสบรูมาตอยด์พบความปลอดภัยเคลื่อนทางยาบ่อยครั้งที่สุด

การระบุวิธีการรับประทานยา methotrexate ที่ชัดเจน จะช่วยลดโอกาสเกิดความปลอดภัยเคลื่อนทางยาได้ ซึ่งควรปฏิบัติในทุกขั้นตอนที่เกี่ยวกับการใช้ยานี้

คำสั่งการรักษาที่แนะนำ คือ เขียนชื่อยา methotrexate (ห้ามใช้ตัวย่อ MTX) พร้อมระบุวิธีการรับประทานยาอย่างชัดเจน

ตัวอย่าง: “Methotrexate Tab (2.5) oral 3 tab pc เข้าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (เฉพาะวันเสาร์ และวันอาทิตย์) สัปดาห์ละ 6 เม็ด”

เอกสารอ้างอิง

TJ Moore, CS Walsh and MR Cohen. Reported medication errors associated with methotrexate[Internet]. 2004 [cited 2018, Jun 15]. Available from: <http://www.ajhp.org/content/61/13/1380>.

การแก้ไขคำเตือนของวัคซีนป้องกันไข้เลือดออก Dengvaxia®

สืบเนื่องจากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลความปลอดภัยและประสิทธิภาพในระยะยาว (เพิ่มเติม) ของวัคซีน Dengvaxia® จากบริษัท ซาโนฟี่ ปาสเตอร์ พบว่าเมื่อฉีดวัคซีนในผู้ที่ยังไม่เคยติดเชื้อมาก่อนอาจมีความเสี่ยงในการเป็นโรคไข้เลือดออกรุนแรงมากขึ้น และข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันไข้เลือดออกเฉพาะในผู้ที่เคยมีการติดเชื้อมาก่อนเท่านั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจึงแจ้งการแก้ไขคำเตือนเอกสารกำกับยาของของวัคซีนป้องกันไข้เลือดออก Dengvaxia® ให้เห็นเด่นชัด โดยอยู่ภายในกล่องข้อความคำเตือน (box warning) ซึ่งระบุข้อความดังนี้

“โปรดแจ้งแพทย์ เภสัชกร หรือพยาบาล ก่อนได้รับวัคซีน Dengvaxia® หากท่านหรือเด็กของท่านไม่เคยติดเชื้อไวรัสเด็งกี่มาก่อน หรือไม่ทราบว่าคุณเคยติดเชื้อไวรัสเด็งกี่มาก่อนหรือไม่ แพทย์จะพิจารณาฉีดวัคซีนให้ท่านหลังจากพิจารณาประโยชน์จากวัคซีนและความเสี่ยงอย่างรอบคอบแล้ว”

“ไม่แนะนำให้ฉีด Dengvaxia® ในผู้ป่วยที่ไม่เคยติดเชื้อไวรัสเด็งกี่มาก่อนการฉีดวัคซีน เพราะท่านมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นที่จะป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกรุนแรงที่ต้องเข้ารับการรักษาตัวนอนโรงพยาบาล หากท่านถูกยุงลายที่มีเชื้อเด็งกี่กัดในภายหลัง”

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์เฝ้าระวังความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ. กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. *จดหมายข่าว HPVC Safety NEWS*. ฉบับที่ 20 (20 เมษายน 2561).

ทำอะไรเมื่อต้องให้วัคซีนหลายชนิดพร้อมกัน

- วัคซีนหลายชนิดสามารถให้พร้อมกันภายในวันเดียวกันได้ แต่ตำแหน่งที่ให้ควรจะแยกกัน เช่น แขนข้างซ้ายและแขนข้างขวา กรณีมีความจำเป็นต้องฉีดวัคซีนที่ข้างเดียวกัน แนะนำให้ตำแหน่งที่ฉีดห่างกันมากกว่า 1 นิ้ว

- ไม่มีคำแนะนำให้นำวัคซีนต่างชนิดมารวมกันเอง โดยไม่มีข้อมูลรับรองจากบริษัทผู้ผลิต

- วัคซีนชนิดเชื้อเป็นอ่อนฤทธิ์ ให้หลายชนิดในวันเดียวกันได้ แต่หากไม่ได้ให้พร้อมกัน ต้องเว้นอย่างน้อย 1 เดือน เพื่อให้วัคซีนชนิดหลังกระตุ้นภูมิคุ้มกันขึ้นได้อย่างปกติ

- วัคซีนชนิดเชื้อตาย ให้หลายชนิดในวันเดียวกันได้ หรือห่างกันกี่วันก็ได้

- วัคซีนชนิดรับประทาน เช่น Oral polio vaccine (OPV) และ วัคซีนโรคตา สามารถให้พร้อมกันหรือห่างกันกี่วันก็ได้ หากให้ OPV พร้อมกับวัคซีนโรคตาได้สัแรก พบว่าภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อโปลิโอขึ้นได้ตามปกติ แต่ภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อโรคตา ขึ้นได้น้อยกว่าการให้แยกกัน ซึ่งไม่ได้ทำให้ประสิทธิภาพในการป้องกันโรคลดลง และหากให้ได้สัที่สองพร้อมกันอีก พบว่าภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อโรคตาขึ้นได้ปกติโดยไม่แตกต่างจากการให้แยกกัน จึงแนะนำว่าสามารถให้ OPV พร้อมกับวัคซีนโรคตาได้

เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือวัคซีน 2016-2017 และปัญหาที่พบบ่อย. กรุงเทพฯ: ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย; 2559. หน้า 311.
2. ตำราวัคซีนและการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคปี 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข; 2556. หน้า 29.

Update แนวทางการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้า

อ้างถึงหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่สช 0422.5/ว 259 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 เรื่อง การปรับปรุงแนวทางเวชปฏิบัติการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามที่องค์การอนามัยโลกได้ออกข้อแนะนำหลักเกณฑ์การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในคนทั้งแบบก่อนและหลังสัมผัสโรค เมื่อเดือนมกราคม 2561 ดังนั้นกรมควบคุมโรคโดยคณะกรรมการการส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรค จึงแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานปรับปรุงแนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้าขึ้น และได้จัดประชุมขอความเห็นจากคณะกรรมการและคณะทำงานดังกล่าว ครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561 นั้น กระทรวงสาธารณสุขขอแจ้งผลการประชุมเบื้องต้น ดังนี้

1. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้า (ชนิด PCECV, PVRV, CRPV) เน้นให้เฉพาะประชากรกลุ่มเสี่ยงเท่านั้น โดย

- ฉีดวัคซีนเข้าในผิวหนัง (ID) 2 ครั้ง ครั้งละ 2 จุด จุดละ 0.1 มิลลิลิตร ในวันที่ 0 และ 7
- ฉีดวัคซีนเข้ากล้ามเนื้อ (IM) 2 ครั้ง ครั้งละ 1 จุด จุดละ 0.5 หรือ 1 มิลลิลิตร (ขึ้นกับชนิดของวัคซีน) ในวันที่ 0 และ 7

2. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าภายหลังภายหลังสัมผัสโรค ยังคงให้ปฏิบัติเช่นเดิม ตามแนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้า กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2559

แจ้งเตือนการใช้ยา Simvastatin ร่วมกับ Amlodipine

อ้างถึงรายงานการประชุมคณะทำงานยาวิชาการอาการผิดปกติของต่อมไร้ท่อ ครั้งที่ 1/2561 ที่ประชุมมีมติให้แจ้งเตือนเกี่ยวกับการใช้ยา simvastatin ร่วมกับยา amlodipine เนื่องจากยา amlodipine จะไปยับยั้งการเปลี่ยนแปลง (metabolism) ยา simvastatin ที่ล่าได้โดย CYP 3A4 ส่งผลให้ระดับความเข้มข้นของยา simvastatin ในเลือดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิด myopathy หรือ rhabdomyolysis

นอกจากนี้ USFDA แนะนำว่า “ไม่ควรใช้ยา simvastatin มากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อวัน ร่วมกับยา amlodipine”

เอกสารอ้างอิง

USFDA. New restrictions, contraindications, and dose limitations for Zocor[®] (simvastatin) to reduce the risk of muscle injury [Internet]. 2011 [cited 2018 Jun 13]. Available from: <https://www.fda.gov/Drugs/DrugSafety/ucm256581.htm>.

สอบถามข้อมูลยาและพิษวิทยา โทร 9 – 7007

สอบถาม Medication Reconciliation (MR) โทร 9 - 6964

สอบถามเรื่องแพ้ยา และประวัติการแพ้ยา โทร 9 - 9555

มีอะไรในฉบับนี้

- ❖ การสั่งยา methotrexate ในข้อบ่งใช้ต่าง ๆ (ยกเว้นการใช้ในผู้ป่วยโรคมะเร็ง)
- ❖ การแก้ไขค่าเตือนของวัคซีนป้องกันไข้เลือดออก Dengvaxia[®]
- ❖ ทำอย่างไรเมื่อต้องให้วัคซีนหลายชนิดพร้อมกัน
- ❖ Update แนวทางการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้า
- ❖ แจ้งเตือนการใช้ยา simvastatin ร่วมกับ amlodipine

ปีที่ 17 ฉบับที่ 8

เดือนพฤษภาคม 2561